

Кулик Тетяна,

доцент кафедри конституційного права та прав людини Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

ПОЧАТОК ЖИТТЯ ЛЮДИНИ, ЯК ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ЗАХИСТУ ПРАВА НА ЖИТТЯ

Ст. 27 Конституції України [1] визначає, що кожна людина має невід'ємне право на життя. Ніхто не може бути свавільно позбавлений життя. Обов'язок держави - захищати життя людини. Кожен має право захищати своє життя і здоров'я, життя і здоров'я інших людей від протиправних посягань.

Відповідно до ст. 50 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» від 19.11.1992 року [2], операція штучного переривання вагітності (аборт) може бути проведена за бажанням жінки у закладах охорони здоров'я при вагітності строком не більше 12 тижнів. У випадках, встановлених законодавством, штучне переривання вагітності може бути проведене при вагітності від дванадцяти до двадцяти двох тижнів. Перелік обставин, що дозволяють переривання вагітності після дванадцяти тижнів вагітності, встановлюється законодавством.

На офіційному сайті Принстонського університету опубліковані висновки наукових досліджень, щодо початку життя людини: «Життя починається з зачаття. Новий людський ембріон, відправна точка людського життя з'являється з утворенням одноклітинної зиготи» [3].

Питання законності, припустимості абортів стоїть давно, при цьому єдиного підходу до цього питання не вироблено. Юристи, як і всі інші спеціалісти, і просто люди з даного питання просто стають прибічниками тієї, чи іншої позиції. При цьому, висновки дослідників у відповідній сфері, щодо того, що життя людини починається із зачаття, прихильниками абортів просто ігноруються.

Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод від 04.11.1950 р. (далі Конвенція) [4] у ст. 2 визначає, що право кожного на життя охороняється законом. Відомо, що на юридичний зміст права, захищеного ст. 2 Конвенції вплинуло два Протоколи № 6 і 13, стосуються вони поступового скасування смертної кари, як міри покарання. Питання, щодо кола суб'єктів, постало вже безпосередньо в практиці Європейського Суду з прав людини (далі ЄСПЛ).

Звернемо увагу, що в Основному Законі України суб'єктом носієм права на життя є кожна людина, у Конвенції кожен, що навіть лінгвістично дозволяє більш широке тлумачення. Хоча в даному випадку це не принципово, тому що якщо життя людини починається із зачаття, то і Конституція і Конвенція його захищають.

В практиці ЄСПЛ справи, що за змістом торкаються питання правового статусу ненароджених дітей, ембріонів є різноманітними, але в основному всі заяви були подані, щодо порушення права на повагу до приватного і сімейного життя (ст. 8) [5].

Відрізняється від загального підходу заява Во (Vo) проти Франції від 8 липня 2004 року № 53924/00[6], у якій заявниця наполягала, що ситуація, яка з нею сталася є порушенням саме права на життя її ненародженої дитини, заявницю переплутали із іншою пацієнткою з таким самим прізвищем, зробили їй пункцію амніотичного мішка, що призвело до вимушеного терапевтичного аборту. Вона наполягала на тому, що ненавмисне вбивство її дитини повинно розглядатися як вбивство по необережності. ЄСПЛ визнав, що не було порушення Статті 2 (право на життя) Конвенції. Суд постановив, що не бажано та не можливо вирішити чи ненароджена дитина є особою за Статтею 2 Конвенції. При цьому троє суддів, що голосували проти прийняття такого рішення висловили окрему думку із протилежною точкою зору, крім того окремі думки були висловлені і іншими суддями, де вони також припускають захист права на життя ненародженої дитини.

Цікавим є те, що практика ЄСПЛ у справах про стерилізацію осіб без їх відома захищає право на репродуктивну функцію, і заявники, що постраждали від такого втручання у приватне життя отримують позитивні рішення та компенсації [5].

Даний вид роботи не дозволяє наведення більш широкого кола аргументів, але враховуючи те, що відповідно до ст. 21 Конституції України усі люди є вільні і рівні у своїй гідності та правах. Права і свободи людини є невідчужуваними та непорушними; ч. 3 ст. 51 Основного Закону, встановлює, що сім'я, дитинство, материнство і батьківство охороняються державою, вважаємо, що ст. 50 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» від 19.11.1992 року суперечить ст. 51 Конституції України.

Пропонуємо внести зміни до Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» від 19.11.1992, виклавши ст. 50 у такій редакції:

«Стаття 50. Добровільне штучне переривання вагітності

Операція штучного переривання вагітності (аборт) може бути проведена за бажанням жінки та чоловіка (батьків дитини) у закладах охорони здоров'я при вагітності строком не більше 12 тижнів.

У випадках, встановлених законодавством, штучне переривання вагітності може бути проведене при вагітності від дванадцяти до двадцяти двох тижнів. Перелік обставин, що дозволяють переривання вагітності після дванадцяти тижнів вагітності, встановлюється законодавством.» При цьому, метою подальших наших досліджень є доведення необхідності заборони штучного переривання вагітності (абортів) в Україні.

Список використаних джерел

1. Конституція України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141, в редакції від 21.02.2019 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення 23.06.2019).

2. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19.11.1992 р. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1993, № 4, ст.19.

3. LifeBeginsatFertilization URL:
<https://www.princeton.edu/~prolife/articles/embryoquotes2.html> (дата звернення 23.06.2019).

4. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод: Рада Європи; Конвенція, Міжнародний документ від 04.11.1950. Офіційний вісник України. 1998. № 13, № 32 від 23.08.2006, стор. 270.

5. РЕПРОДУКТИВНІ ПРАВА. Документ у перекладі президента Спілки адвокатів України Олександра Дроздова та директора АБ «Дроздова та партнери» Олени Дроздової. ECHR: UkrainianAspect18 Червня 2018 URL:
<https://www.echr.com.ua/publication/reproduktivni-prava/> (дата звернення 23.06.2019).

6. Во против Франции [Vo – France] (№ 53924/00) Постановление от 8 июля 2004 г. [вынесено Большой Палатой] URL:
<https://hudoc.echr.coe.int/rus#%7B%22tabview%22:%5B%22document%22%5D,%22itemid%22:%5B%22001-185559%22%5D%7D> (дата звернення 23.06.2019)

Куценко Анастасія

студентка 105 групи ННІ №3 НАВС

Науковий керівник: професор кафедри конституційного права та прав людини НАВС, к.ю.н., доцент **Лук'янець Валентина**

КОНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ ЄВРОАТЛАНТИЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ (ЗМІНИ КОНСТИТУЦІЇ 2019)

Актуальність теми не підлягає сумніву, враховуючи надзвичайно високий динамізм розвитку міждержавних зв'язків України з сусідніми країнами-членами Євросоюзу, що засвідчують зустрічі Президента України В.А. Зеленського зі своїми колегами з Франції та Німеччини, обговорення проблем пов'язаних з міграцією та біженцями на українсько-євросоюзівському кордоні. Євроатлантична інтеграція наразі хвилююча тема для кожного українця, вона стосується усіх нас, але на жаль мало хто підходить до цього питання з наукового боку.

Авторами що досліджували цю тему є : Я.В. Чернопищук, Н.В Стецюк, Т.О. Пікуля, Ф.В. Веніславський. Євроінтеграційні прагнення українського народу, насамперед як його бажання налагодити тісне та повноцінне співробітництво з іншими європейськими народами, є природними і цілком зрозумілими в силу багатьох причин. Адже, з одного боку, український народ є невід'ємною складовою частиною європейської цивілізаційної спільноти, одним із фундаторів державно організованого життя та тисячолітнім проповідником християнських моральних цінностей на європейському континенті, надійним охоронцем його східних кордонів. З іншого ж боку, саме на долю українського народу, випали чи не найважчі випробування в його багатовіковій історії починаючи від спустошень, спричинених численними ординськими навалами, і до величезних жертв та руйнувань двох світових війн.